

TÜRK ASKERİ HEYETİ'NİN ALMANYA'YA DÜZENLEMİŞ OLDUĞU GEZİ (1923-1945)

Büşra AVCI*

Türk-Alman ilişkileri çok eskilere dayanmaktadır. Türk askeri heyeti 7 Temmuz 1943 tarihinde Adolf Hitler tarafından savaş gözlemcisi olarak cepheye davet edilmiştir. Bu tarihte Cemil Cahit Toydemir liderliğinde bir grup Hitlerin Doğu Prusya'daki karargâhı olan Wolfsschanze'yi ziyaret etmiştir. Şunu vurgulamak gerekir ki, Türk Askeri heyeti o sıralarda Kursk Muharebesi'ne hazırlanmakta olan Alman Ordusunun hazırladıklarını incelemiştir. Ayrıca altıncı ve yedinci tümenlerinin yer aldığı Harkov tatbikatına katılmışlardır.

Burada belirtmek isterim ki, Türk Askeri Heyeti'nin Almanya ziyaretinde Türk subaylarına Alman zırhlılarının kudretini sergileyen gösteriler yapılmıştır. Bu gezi von Pappen'in önerisiyle ortaya çıkmıştır. Bu gösteri de Mareşal Manstein bizzat eşlik etmiş, sonra da General Hans von Funck gösteri sırasında bir çadırda Türk heyetine akşam yemeği vermiştir. Von Funck gece boyunca Türk-Alman dostluğunu öven bir konuşma yapmış ve Türkiye'nin Almanların yanında savaşa girmesi üstüne konuşmuş ancak gece bittikten sonra üst rütbeli bir topçu subayı olan Gerd Schmückle'ye "Türkiye olsun ya da olmasın, savaş kaybedilmiştir." demiştir. Sonuç olarak Almanya, Türk heyetine ordusunun gücünü göstermeyi hedeflemiştir. Türk Heyeti Doğu Cephesi'nin ardından inşa halinde ki Atlantik Duvarı ve U-boat sığınaklarını incelemiştir. Bu gezide Türk heyetine Schellenberg de eşlik etmiştir. İşte bu atmosfer içerisinde, Schellenberg aldığı izinle Heyete o zamana kadar en sıkı şekilde korunan ve gizlenen silah üretim istatistiklerini göstermiştir. Schellenberg Türk heyetine en yeni makinalı tüfeklerini ve otomatik silahlarını Berlin'in merkezinde ki yeraltı atış poligonlarında göstermiştir. Son bir defa daha belirtmek gerekirse, Almanya Türk heyetinin yapmış olduğu bu gezide silahlarını, makinalı tüfeklerini, tünellerini, Alman Askeri'nin gücünü gösterme olanağı sağlamıştır.

Türk Askeri heyetinin Almanya'ya yaptığı gezi Türk basınında önemli yer almıştır. Türk basınında Askeri heyetin gezisi Alman ordusunun yeteneklerini gösterdiğini, ellerinde bulunan silahlarını, tüfeklerini ve tünellerini, yeraltı atış poligonlarını gösterdiği ve savaş için gerekli olan her şeye sahip olduklarını ve bir güç gösterisi yaptığı vurgulanmıştır. İkinci olarak Türk Askeri heyetinin yaptığı bu gezi Alman basınında da yakından izlenmiştir.

* Trakya Üniversitesi Uluslararası İlişkiler Birinci Sınıf Öğrencisi